

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 11 СІЧНЯ 1912. ЧИСЛО 2. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JANUARY 11, 1912. No. 2.

При нагоді Нового Року шлемо усім членам Руского Народного Союза, усім нашим читачам, приятелям і приклонникам сердечні бажаня: усего блага! — Редакція.

КАЛЄНДАР.

СІЧЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
11	Четвер	14.000 дітий убит.
12	Пятн.	Анизії муч.
13	Субота	Мелянії преп.
14	Неділя	Січ. 1912. Нов. Рік
15	Понед.	Сильвестра
16	Вівтор.	Малахії прор.
17	Середа	Собор 70 апост.

НОВИНКИ.

¶ Злочин пастора. Кляренс В. Т. Річесон, молодий і гарний пастор баптиської церкви в Кембрідж, Масс. познакомив ся був з вродливою, 19-літною панночкою, Авіс Ліннель, що була ученицею музичної консерваторії в Бостоні. Пастор навязав з сею дівчиною любовні зносини і приобіцяв оженити ся з нею. В тім часі Річесонови впала в око инша дівчина, Вайолет Едмандс, дочка богатого купця Мойсея Едмандса з Кембрідж. Ся друга дівчина не визначала ся ані великою красою, ані визначним талантом, але за те мала богато гроший і висше соціяльне положенє. Пастор почав надскакувати коло сеї богатої панночки та коло її родичів і по коротків часі діпняв своєї ціли: заручив ся з нею і чекав нетерпеливо на день слюбу. Одна біда непокоїла проворного пастора: щось треба було зробити з своєю попередною нареченою, котра навіть почула ся вже була матірю. Дня 14. жовтня м. р. Річесон запросив панну Ліннель до одного ресторанту на обід і тут передав її якийсь лік, що мав пособити терплячій дівчині в її недузі. Панна Ліннель удала ся зараз до товариства Women's Christian Association і тут признала ся перед своїми товаришками, що бачила ся що йно із своїм судженим і що незабаром має відбути ся її весілє. Була тоді дуже весела, бо тїшила ся своїм будучим щастєм при боці улюбленого мужа... Відтак пішла до купальні в тім же товаристві і там зажила сей лік. За кілька хвилин присутні дівчата почули тяжкі стони, що доносили ся з купальні. Переполохані панночки вдерли ся до купальні і знайшли свою товаришку в смертельних судорогах. Авіс Ліннель сконала, не відзискавши ані на хвилю притомности. Лікар ствердив смерть через отроєнє циянкалією, одною з найбільших отруй. З початку була гадка, що дівчина струїла ся сама: може сьвідомо, а може через помилку. В сю таємну справу вдала ся поліція. Дня 19. жовтня вийшло на яв, що Вілям Ган, аптикар з Нютон, продав пасторови Річесонови спору дозу циянкалії. Зведений до лиця пастор не міг сього заперечити і сказав, що купив циянкалію, аби отруїти свою собаку... Сей викрут не виратував пастора від арешту. Його запроторено до вязниці і обжаловано о злочин першої степени (мордество). 14. листопада відбуло ся судове слідство і назначено головну розправу на день 15. січня с. р. Дня 20. грудня Річесон, хотячи відобрати собі житє, покалічив ся сильно якимсь тупим зелізним знарядом. Грозило йому заказкенє крови, але лікарям удало ся відвернути грозячу небезпеку. Дня 5. січня с. р. пастор розкаяв ся... Призвав до себе своїх трох оборонців і вручив їм два примірники власноручного письма, в якім признав ся до злочину. Дня 6. січня се письмо опубліковано по всіх часописях і тепер судьба пастора спочиває в руках самого закона, який каже виразно, що за злочин отроєня належить ся злочинцеви кара смерти, в тім случаю електричний столець. Публична опінія домагаеть ся, щоби винуватий пастор зістав страчений, але ходить також чутка, що Річесон буде помилуваний, а замість смерти дістане дожавотну тюрму. Публику обурює найбільше те, що такого гидкого злочину допустив ся сьвященик і то ще в такій низькій ціли.

¶ Замість до суду — під вінець. 22-літний кавалєр, Йосиф Корловський і 21-літна дівчина, Вероніка Тратс, обоє зі Стейпелтон, С. Ай. за щось-там „поппітикали ся“... Панна Вероніка кинула на голову панича Йосифа горячу ринку враз з індиком, який на тій ринці смажив ся, і кипячим смальцем попарила йому лице. За такий „геройський“ вчинок імя панни Вероніки опинило ся в актах кримінального корту. На другий день після тої „битви“, пішов п. Йосиф до судії і попросив його, не робити п. Вероніці ніяких „троблїв“, бо він має намір з нею женити ся і за тиждень відбудеть ся їх весілє. П. Йосиф сповнив, як видно, свій християнський обовязок, бо не даром же написано в евангелії слова: любіть ворогів ваших!...

¶ Найшов скарб на березі моря. Один Бруклинець, В. Г. Гвайт, вибрав ся на саме латинське Різдво до своєї літної хижі, положеної на побережу Нантаскет (недалеко Бостону). Проходжуючи ся берегом моря, побачив в однім місци невеличку брилу якоїсь сціпенілої, прозрачної маси. Зацікавлений Гвайт підняв з землі сю находку і пішов з нею прямо до місцевого хеміка в Броктон, Масс. Тут довідав ся, що знайдена ним річ називаєть ся амброю. (Амбра се такий мінерал, з котрого виробляють пахуче піжмо). Коли хемік заявив Гвайтови, що його находка важить 20 фунтів і має вартість $19.200, Гвайт з великого щастя зімлів. Прийшовши до сьвідомости, став радіти як мала дитина і став благословити того кита, котрий зі свого горла викашлав йому такий скарб. (Амбра, се хоробливий боляк, який иноді наростає у внутренностях деяких китів, і який вони по якімсь часї кикидають із себе горлом).

¶ Примусове обезпеченє робітників. В Льондоні, 16-го грудня м. р. палата льордів остаточно приняла внесок що до примусового обезпеченя робітників. Після сього права 9.200.000 анґлійських робітників і 3.900.000 робітниць мають що тижня платити дрібну квоту із своїх заробітків, а таку саму квоту мають платити за кождого робітника і хлїбодавці. Сї гроші складає ся в державних касах. За се кождий робітник і робітниця в разї слабости одержують лікарську поміч і малу грошеву підмогу, а вразї постійної нездібности до праці, досмертну пенсію; вразї безробітя, коли воно не зістало викликане страйком, рівнож дістають грошеву підмогу. Річ природна, що на покритє того всього не вистали-б гроші, відтягані з платні робітників і складані за кождого робітника хлїбодавцями; сї браки покриває державна каса із своїх фондів. В сей спосіб робітники в Анґлії мають вповні забезпечену будучність. А коли до сего прийде у нас, в Злучених Державах?

¶ Бажають мира. З Берліна телеґрафують до американських часописий, що деякі европейські держави, між ними й Німеччина, намовляють Італію і Туреччину, щоб обі сї воюючі сторони припинили на якийсь час кровопролив в Триполісї і старали ся дійти дорогою переговорів до якоїсь спільної угоди, а відтак і до заключеня постійного мира.

¶ Просьба семінаристів про навчанє в семінарії української історії. В „Раді“ (ч. 255) читаємо: „Епархіяльному з'їздови подільського духовеньства семінаристами подільської духовної семінарії подана була просьба про здійсненє постанови про заведенє в семінарії викладів української історії та історії української літератури, на які щорічно призначують гроші а вчителів не призначують. Просьбу підписало 513 семінаристів, майже вся семінарія. Епископ заборонив з'їздови розглядати сю просьбу“.

¶ Масове затроєнє. У столиці Німеччини, Берліні, находить ся міське притуловище для мужчин, у якім було в місяці грудню м. р. 150 пацієнтів. Дня 27. м. м. усі ті пацієнти нараз розхорували ся на якусь підозрілу недугу і почали один по другім переносити ся на лоно Авраама. В цілім місті повстав величезний переполох. В протягу чотирох днів умерло 78 осіб. Почали горячково слідити за жерелом сеї нечуваної пошести і знайшли... Лікарі ствердили, що усі пацієнти з сего міського притуловища затроїли ся зіпсутими селедцями. Налякані людиска повірили, бо якже лікарям не вірити!... Та в послїдній хвилї вийшло на яв, що причиною сеї смертности було справді затроєнє, але... алькоголем, а іменно деревним алькоголем, який пацієнти мішали зі звичайним „шнапсом“ і пили. Видно, що заряд того міського притуловища стояв на висоті своєї задачі!...

¶ Страшна катастрофа. Близько 200 робітників найшло смерть в филях ріки Волги, в Росії. Катастрофа мала місце при будові нового мосту через Волгу, до міста Казаня. Іменно, в наслідок нагло наступившого тепла, попукали леди на тій ріці, вона почала взбирати і несучи величезні криги завалила міст, на якім працювали згадані робітники.

¶ Кілько є Славян. Знаний чорносотенець, опікун „галицьких Москалів“, проф. Флорінский обчислив, кілько було Славян з початком 1911 р. Після сього обчисленя, було Русинів-Українців (нас зачисляє Фльорінский, як і треба було надіяти ся, до московської галузи, не признаючи нас окремим народом) — 33 міл. 100 тисяч; Москалів було 69 міл. 500 тисяч; Білорусинів (їх також не вважає Фльорінский окремим народом, а московською галузею) 7 міл. 400 тисяч; Поляків 21 міл. 700 тисяч; Сербо-Хорватів 9 міл. 773 тисяч; Словінців 1 міл. 500 тисяч; Чехів 7 міл. 500 тисяч; Словаків 2 міл. 730 тисяч; лужицьких Сербів 157 тисяч; Кашубів 370 тисяч. Разом всіх Словян було в початком сього року 159 міліонів 430 тисяч.

Грицько Коваленко.

ЗРАДА.

Драматичний епізод у трьох актах із початку XVIII віку.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Ященко Іван, сотник немолодий, дуже повний.
Марія, його жінка, літ 25.
Палажка, служниця Марії, вдова.
Колодій Петро, значний козак.
Демко, його джура.
Козак дуже старий.
Значні і прості козаки, селяни, Москалі.

Дієть ся в сотенному місті, в полку Переяславському в домі сотниковому, 1708—1709 р.

(Дальше).

VI.

Палажка, а за нею Демко, козаки.

Палажкка: (гукає за дверима). Іди козаче до хати, і ви, люди добрі.

Демко: (кланяєть ся). Дай Боже здоровя.

Марія: Спасибі.

Демко: Чи там пан Петро?

Марія: Там, та не велено туди нікого пускати.

Демко: Я лиш спитаю. (Стукає у двері; озиваєть ся Ященко: Хто там?) Се я. Хотів спитати пана Петра, чи їхати-мем, чи ночувати-мем. То який лад коням дати?

Петро: (одчинивши двері, виглядає). Поїдемо сьогодня. А ти, хлопче, підкрепи свої сили, бо дорога не близька. (Тихо:) Та розваж людий, пусти поміж їх добру думку, — ну, знаєш.

Демко: Добре.

Палажка принесла дечого їсти і пити.

Демко: А чи можна тут пісень поспівати, бо ось люди просять.

Петро: Про мене байдуже, та ось як пан господар скаже.

Ященко: (виглядає). Нехай співають собі на здорове. (Двері зачинили ся).

Марія: Сідайте-ж до стола, люди добрі.

Демко: Сядемо — з одною умовою: як славна пані сотникова почастує нас із своєї руки.

Марія: А для чого то?

Демко: Щоб смашніще пило ся. І закон каже, щоби господиня частувала.

Старий козак: Пані господиня частує почесних гостий своїх, а ти хто? Ще ти молодик, слави і чести не заробив.

Демко: А ясне сонце сьвітить рівно всім, богатим і бідним, великим і малим.

Марія: То занадто. Бо гріх людину рівняти до праведного сонця.

Демко: Уже хоч гріх, хоч два, а пані ясне сонце, почастує нас.

Палажка: І справді: наша пані, як сонце ясне, сьвітить і гріє нам усім. Про те ліпше знають каліки, сироти, убогі.

Козаки: Се правда... Наша пані — як мати усім бідним.

Марія: (Наливши чарку). Будьмо здорові.

Демко: На здорове!

Козаки: Дай Боже здоровя нашій милій пані.

Демко: Бував я з паном Петром, нехай здоров буде, скрізь по Україні, і в Польщі і в Орді. Та не видів ліпшої пані, як аж тепера. За здорове славної пані сотникової! (випиває до дна).

Марія: (засоромлена). Спасибі.... Вибачайте, люди добрі, мені там треба поклопотати ся... Палажко, почастуй всіх. (Вийшла з хати).

(Палажка частує усіх з ряду; звичайні витання)

Демко: Тепер за здорове його милости пана гетьмана, добродія нашого, нехай йому Бог поможе вивести Україну у сей тяжкий час із напасти.

Козаки: Дай Боже.

Демко: І все те дасть Господь, як стояти-мем усі однодушно, у згоді та братерстві, — і городове козацтво, і Січовики, і міщани, і духовні. Тоді нас ніяка сила на сьвіті не поборе. А то завело ся в нас таке, що люд, козаки і поспільство своїй старшині не вірить, січовики на городян ворогують, і нема згоди і братерства між нами.

Старший козак: Коли-б же то старшина все була добра та справедлива. А то вже не вільно нам обирати собі, по давньому звичаю і закону, сотників та полковників; пани наші привлащають собі ґрунти і площі і поля військові, і собі простірнеє, а людям тіснеє місце чинять. Та нехай би надавали ся їм добра за послуги військові, на уряд; а то так, ні за що, з ласки старшини ґенеральної.

Козак 2: Не годить ся так говорити. Бо сам Бог постановив, щоби були пани, начальники, людьми орудували, суд їм чинили, а люди повинні за те панам своїм послушенство оддавати.

Козак 3: Ні, брате, я засьвідчу, що той старий правду мовить. Тепер справедливість на Вкраїні, що на цілому сьвіті вона славна буде.

Демко: Нехай лишень ми од ворогів одібємо ся, тоді заведемо таку справедливість на Вкраїні, що на цілому сьвіті вона славна буде.

Козак 2: Панове — товариство! Не нарікайте тяжко на старшину. Хоч між нею і не все гаразд, та згадайте польських панів, або хоч і московських боярів. Наша старшина ще тямить Хмельниччину і людий за бидло не вважає. Не всім, панови, козакувати, а чей же треба комусь поле орати, як козаки ідуть на війну. То треба й поспільству бути.

Старий козак: Чули ми, що иньший полковник або й сотник, замість служби військової, загадує козакам на себе робити: ліс рубати, колоди тягати, сіно возити, від чого козаки і коні на силі втрачають ся. Чи не буває часом і в нас такого?

Кзаки де-які: (мимрять). Та воно... як доведеть ся...

Козак 2: Та годі про се!

Демко: І справді годі. Із своїми панами помиримо ся і лад учинимо, аби нам Україну визволити. Не час тепера підніматй між собою сварки. Лях не забув, як панував на Україні. а на тім боці ще й тепер панує. Москаль ярмо нам хоче надіти. А там Швед наступає, що побив і Ляхів, і Москалів. Ходив Швед по Польщі, піде по Вкраїні. А що, як віддасть він Україну знову Ляхам?

Козаки: А не діжде він бачити нас під Ляхами! Помремо всї, а під Польщу не підемо!

Демко: А де-ж ви дінете ся? Підете у Московську землю? Зачекайте, Москаль вас і тут знайде. Уже воєвода в Київі не раз похваляв ся, що вже козацьким вольностям не довго бути, що повернуть нас у пятаки.

Старий козак: Не шаблею нас здобули; ми пристали як вільні.

Козак 2: Цар милостивий і благочестивий, він не послухає боярів, що раді-б нас хлопами своїми поробити.

Демко: Панове товариство! Бачили ви, скілько маємо ворогів. Тяжкі, страшні часи... Як тепера не вибємо ся на волю, то вже й ніколи, ніколи... Длятого треба слухати нашого общого добродія, його милости пана гетьмана, що всї справи українські у своїй руці держить, з царями та королями трактує, та жде слушного часу. Гляньте в пасіці на вулій: скілько пчіл там є, а всї матки слухають. Куди нас поведе добродій. як його мудра голова розсудить, так і вчинимо. Чи скаже бити зрадливого Ляха, то ми з охотою; чи на Москаля іти, то зважимо ся. Колись батько наш Богдан із самим Шведом у згоді був, і козаки з Шведами ходили на Варшаву, тай не було од того зле нашому краєви.

Старий козак: О, я все те тямлю, як сьогодня. Іще я підлітком був за тих часів. А які-ж то часи були, Боже мій. Де ті люди, де ті лицарі подївали ся, як сей сьвіт відмінив ся... Се ти, хлопче, трохи нагадав мені.

Козак 3. А чому-ж його милость пан гетьман не скличе ради, як колись бувало? Нехай би рада розсудила, з ким бити ся, а з ким мирити ся.

Демко: Волів би пан добродій по давньому звичаю раду скликати, та не такий тепера час. А нуж як рада присудить одбити ся од Москви, а в туж мить стрільцї, що стоять у Батурині, самого гетьмана і старшину ухоплять тай потягнуть у Москву, а звідти у Сибір, як нераз бувало... Ні, панове, тоді буде вільна рада, як буде вільна Україна. А тепер годить ся мовчати та слухати, що скаже пан добродій. куди нас поведе.

Старий козак: Правда, правда, козаче.

Дехто: Ох, тяжкі часи.., Ох, заступи і помилуй нас, Боже.

Демко: (перебирає на бандурі струни, тоді співа:)

Ой горе тій чайці,
Ой горе небозі,
Що вивела чаїнята
При битій дорозі.
Що чумаки ішли,
І чаєчку знайшли,
І чаєчку ізігнали
Чаїнята забрали... (і далї).

(Почувши пісню, з на двору входять люди, дівчата по двоє, по троє).

Козак 3. А видно сей козак бувалий, хоч і молодий.

Козак 2: Козаче, як тебе — Демком зовуть, — чи давно козакуєш?

Демко: Не дуже й давно, як пішов я в лицарську науку до пана Петра. А з таким козаком не пропадеш і сьвіта побачиш. Добре з ним жити, не страшно й умерти.

Старий козак: Звідкіля-ж ви обидва, де живете, де служите? Чи в Січи, чи де в полку, може в сердюцькому або компанійському? Чи за Дніпром тинаєтесь у тих ватагах, що зостали ся у Хвастовщині?

Демко: Де служимо? Де живемо? (показує навхрест руками). О там! Бували скрізь і всюди, а більше за Дніпром. Не присягали ні цареви ні королеви.

Старий козак: (сьміють ся). То може Турецькому султанови?

Демко: Де вже! І тому ні.

Старий козак: Ну, ну! Добре козаче.

Демко: Лише з паном Петром на шаблі присягли ся, — на досмертну вірність. (Перебирає струни, відтак співає:)

Мати наша старенькая,
Чом ти вельми слабенькая?
Чом ти синів не учила,
Чом од себе їх пустила?
Різно тебе розшарпали,
Аж по Дніпро Туркам дали.
Ліпше було не родити,
Як у таких бідах жити.

VI.

Ященко і Колодій вийшли і посідали з переду, розмовляють; відтак прийшла Марія стала осторонь.

Демко: (співає жвавіще).

Гей панове, єнерали!
Чого есте так оспали?
Візьміте ся всї за руки,
Не допустіть гіркой муки!
Самопали набивайте,
Гострих шабель добувайте.
А за віру хоч умріте
Та вольностей бороніте.
Нехай вічна буде слава,
Що шаблею маєм права!

(Далї бринькає на бандурі. Люди тихо розмовляють.)

Клододій: (що доси тихо ро[з]мовляв із Ященком). Ой, пане сотни[ч]ку! Так не можна. Пан мовить, заче[ка]каю. Зачекаю, мовляв поки вияснит[ь] ся, а тоді побачу, чи йти на Десн[у] чи ні. Пане сотнику, так не годит[ь] ся. То буде зрада. Тепер такий час що всім треба купи держати ся, [т]а йти за нашил Рейментаром. Через те Виговський і Дорошенко не могли до[с]ягти нічого, що не було єдности, [а] була зрада:

През незгоду всї пропали,
Самі себе звоювали.

То як-же, пане сотнику?

Ященко: Ойні, зачекаю...

Колодій: Гей Демку, джуро мій, брате милий! Упквар ти їм жвавої, веселої!

Ященко: Ке лиш, почастую. Гей гей! І я колись за молоду у Січи бу[в] і соломаху їв. (Частує).

Колодій: Та мабуть давно вж[е] те було, пане сотнику.

Ященко: А давненько.

Колодій: Видно, видно. (Сьміють ся)

Демко: (Співає, за ним співають люди).

Гей гук, мати гук,
Де козаки йдуть.
І веселая тая дороженька
Куди вони йдуть.

А де вони йдуть,
Там бори гудуть
А поперед себе вороженьків
Облавою пруть.

Демко: Гей-гей! Нехай пані мене ще раз почастує, а то сумно!

(Марія частує; він цілує її руку.)

Демко: Отепер ліпше! (співає, за ним співають усі:)

Ой важу я, важу
На ту дівчину вражу,
Мене мати не пускає, —
Я в віконечко лажу (і далї).

(Демко оддавши одному козакови бандуру, щоб той грав, сам пішов танцювати ухопивши дівчину).

Колодій: Ну, тепер збираймо ся, хлопче, в дорогу. Подякуймо його милости панови сотникови і пані сотниковій і всім добрим людям, тай гайда.

Демко: (кланяєть ся). Бувайте здорові, панове, щасти вам Боже! (Пішов, люди за ним теж повиходили).

Ященко: Винеси, там, Палажко, щоб коні брикали. (Палажка узяла пляшку й пішла). А я зберу ся провести гостий та ще цидулу напишу в Батурин до свата. (Пішов у бокові двері).

(Дальше буде).

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Розмет за місяць січень 1912 р.

Розмет платить 12.151 членів [н]а ціле посмертне (кождий по 82 цн[т].) і 1737 членів на пів посмертно[го] (кождий по 41 центів).

Крім того кождий член платить на орґан „Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фон[д] Бідних по 1 центі, і на Фонд Еміґраційний по 1 центі.

Член на ціле посмертне плати[ть] 1.00 дол., а на половину посмертного 59 центів.

Д. Капітула, предсідатель,
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.

Відозва.

В сім році минає, як відомо, сто літ від часу, як прийшов на сьвіт Маркіян Шашкевич. Він положив великі заслуги для нашого народа, бо він перший навчив Русинів не встидати ся свого рідного слова, бо він перший показав дорогу, якою нам треба йти, щоби здобути собі повагу між іншими народами в сьвітї.

Наш бідний край обходить торжественно сю столітню річницю народин М[ар]кіяна. Всюда по містах, місточках і селах устроюють вечерки і вечерницї в його честь; в Підлисю, його родиннім селї, поставили йому величавий памятник в формі хреста, у Львові відбули ся громадні походи на його могилу; тут і там основують ся інституції його імени, збирають ся складки на народні цїли і т. д. і т. д. Інтелїгент стає побіч селянина і робітника, молодїж побіч старих і з всїх грудей добуває ся один гимн похвальний в честь першого пробудителя галицької землї.

І нам, Русинам, яких доля кинула за море, не випадає остатись по заду в сьвяткованю сего ювилею. І ми також мусимо почувати ся до обовязку віддати достойну і гідну [че]сть Маркіянови, і тим способом показати нашим братям в старім краю, що ми так само. хоч на чужій земли, уміємо шанувати память наших великих заслужених людей.

Тим то ми, підписані комітетові, сьміємо звернути ся до всїх Русинів в Америцї от сими словами: Дорогі Родимцї! Хотяй ми розкинені по широкій і довгій Америцї, то мусить нас тепер оживити одна думка, одна цїль, а се віддане почести першому каміняреви нашої вітчини. На всїх наших плейзах мусять в тім або з початком слїдуючого року бути устроєні концерти, вечерницї або який інший обхід в честь Шашкевича. Ми мусимо звеличити його імя, аби старий чи молодий як і дитина-школяр знали, хто був Шашкевич, що зробив і чим він є великий і заслужений для нас.

Но тоє возвеличенє Маркіяна не може обмежити ся лише на слова; ми мусимо се віддане чести показати також і дїлом. Ми знаємо, що в старім краю силять ся фонди на рідну школу, ми знаємо, що всї Русини добровільно оподатковують себе і тягнуть ся з послїдного на народні цїли, хоч кождий з нас знає, як тяжко в краю о гріш. Богу дякувати, нам тут в Америцї лекше о хліб і о цент і длятого, чи можемо ми обоятним оком дивити на се, як наші братя кладуть на народнім жертвеннику свої лепти для народного добра, а ми з своєї сторони малиб бути рівнодушними і нїчого не дати?

Нї, і ще раз нї! Ми мусимо помочи нашому краєви і показати, що й нам добро рідної школи лежить на серци. Длятого ми просимо, щоби при всяких Маркіянових обходах збирали ся добровільні складки, щоби по церквах наше Вс. Духовеньство відправляло парастаси по Маркіянї і заряджувало заразом збиранє жертв, щоби взагалї не проминула анї одна нагода, при якій не зібралоб ся дещо на повисшу цїль. Всї ті жертви утворять один фонд під назвою „Ювилейний фонд ім. Маркіяна Шашкевича" і він пійде на шкільні цїли в старім краю.

Ми певні, що наша американська Русь не повстидає ся. На бік всякі незгоди і сварнї! Нехай всїх нас Русинів в Америцї звяже під теперішню пору одна ідея: **„Сьвято Маркіяна!"**

Всякі жертви на Ювилейний фонд імени Маркіяна Шашкевича просить ся посилати на адресу касієра, S. Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J.

За Комітет:

о. Йос. Чаплинський, предс., 167 Hall Ave., Perth Amboy, N. J.

Ів. Мартон, заст. предс., Whiting, Ind.

Сем. Ядловський, кас., Box 76, Jersey City, N. J.

Вол. Каськів, секр. 10 Chmelovsky St., Ansonia, Conn.

Публичне запитанє до П. М. Бабія орґанізатора Нового Р. Н. Союза в Олифант, Па.

Дня 24. XII. н. ст. 1911 заявив п. Василь Ґруцеляк, мій парохіянин, в офісї церковним, в присутности кільканайцятьох сьвідків, що слїдує: „В однім із олифантських сальонів висказав ся Бабій, хитаючись по пяному коло бари, що о. **Держирука** і **Морозович** розбиває **Новий Союз**".

Прошу отсим публично п. Михайла Бабія, щоб зволив: 1) **публично навести** хоч одніс[е]нький доказ на се, що я або словом або письмом або навіть тенденційною роботою нарушив або намагав я нарушити повагу або істнованє Нового Союза — або 2) **публично** відкликати сей тяжкий а безосновний закид, що понижає мене як сьвященика і як громадянина.

Коли-ж сего не зробить, уважати-му п. М. Бабія за звичайного інтриґанта й калюмнїятора і як з таким поступлю собі в дорозі иншій.

Щоб в тимбільше яркім сьвітлї міг собі кождий уявити вартість й правдивість повисшого дуже тяжкого закиду, заявляю отсим, що я, за час мойого шістьмісячного побуту в Скрентон, нїколи не мішав ся я в жадні справи дотично обох Союзів, маючи на цїли як найкраще зорґанізованє парохії й в принципі не узнаючи абсолютно сего, на мій погляд, абсурду, щоб котра-будь запомогова орґанізація могла давати коли-будь директиву в справах, що дотичать просьвітної акції між нашим народом. Мій погляд такий, що кожда запомогова орґанізація, хочби їх було й десять, є конечна й хосенна для народних мас, коли тілько права народу є в ній увзгляднені, господарка грошем насквізь совісна а аґітація за нею як найбільше чесна й моральна.

Не від річи буде тут згадати про вступну статю п. М. Семенюка, поміщену в остатнім числї „Нар. Волї" в якій категорично заявляє сей безсоромний брехун, неначе-б то я, о. І. Кузів і брацтво ім. М. Січинського — риємо під Союзом. Лишаю на боцї Всч. о. І. Кузіва і згаданє брацтво — вони сами повинні оборонити ся — я тілько від себе клеймую отсим п. Матвія публично, як наскрізь підлого брехуна, бо всьо, що писало се низьке індивідуум про мене у згаданій статї, **ложі інсинуація**. В тій справі пішлю спростованє до „**Н. В**".

Не ходить менї, очевидна річ, нї про Бабія нї про Семенюка, бо після повисшого, се люди хіба невмілаємі, та ходить менї о нарід, що дасть ся за ніс водити й позволяє наставленя собі давати таким некультурним темнякам.

Вол. Держирука,
гр.-кат. парох в Скрентонї.

Дописѣ.

З Перт Амбой, Н. Дж.

День 24-го грудня м. р. був дуже величавим на нашім плейзі. Понад сто членів нашої організації, то є Р. Н. Союза, находячих ся в братстві сьв. Николая, з прапором і в відзнаках явили ся на Службі Божій, щоб відсьвяткувати свого Патрона. Вечером того дня відбуло ся в гали церк. театральне представленє: „Сьв. Николай на Руси". Русь відограла п. Зволинська, а „сьв. Николая" п. Петро Гуцалюк. З поміж дітий виступали: Антін Пейко, Елик Ваверчак і А. Стенецька, всї троє школярі. Панї Зволинська вже знана з своїх виступів, тож скажу хиба те, що ми всї дуже вдячні її, що так щиро працює у нас для просьвітного діточок і старих. П. Гуцалюк з великим таланто[м] відограв свою ролю. А вже як серце рвало ся з радости, коли бачило ся, як маленькі дітоточки, вивучені п. Зволинською щебетали на сценї. Всї присутні на сїм представленю дуже були одушевлені сим вечерком. Варталоб, аби всюди такі вечерки сьв. Николая обходили ся, бо то дуже підносить нашу дітвору на дусї, а і старші мило забавлять ся, особливо, коли по представленю сьв. Николай роздає дари.

Недавно знова наше сьпів. товариство відограло аж два рази комедійку „Тато на заручинах". Люди були такі вдоволені, як нїколи. Всї актори відограли свої ролї дуже красно. Признати треба, що наші сьпіваки красно тримають ся і охочо працюють під проводом нашого дяко-учителя, п. Ів. Переговського і Панї Зволинської.

Коли вже пишу дещо з нашого плейзу, то мушу згадати і про наше Тов. „Січ", яке в сїм році дуже розвинуло ся. Числить вже понад 100 членів, а за послїдних два тижні приступило понад 40 нових членів на славу нашої дорогої Орґанізації, Р. Н. Союза.

Отсих кілька слів я написав, та не знаю, чи добре, чи зле зробив, бо не для хвальби, але аби дещо і другі писали, як то по плейзах їм живе ся. А знаю сам по собі, що приємнійше і ґазету читати, як найде ся у ній про житє наших Краянів!...

М., член Тов. „Січи".

ВІДОЗВА.

Комітет обходу століття уродин Маркіяна Шашкевича рішив вшанувати память ще двох других подвижників нашого народного відродженя, яких столїтні роковини уродин припадають рівнож сего року, а саме бл. п. о. Антона Любич Могильницького і Івана Вагилевича.

Гріб о. Антона Могильницького знаходить ся в Яблінці коло Солотвини а на нїм видніє малесенький деревляний хрест з польською написею. Гріб Івана Вагилевича, який спочиває на стрийськім кладовищи у Львові, годі віднайти. — Тому то рішив Комітет поки-що поставити памятник на гробі о. Могильницького і хоть сим способом зазначити пошану для автора „Скита Манявського" і отсим відкликує ся до загалу, щоби хоть найдрібнїйшими жертвами прийшов в поміч Комітетови: Комітет уважає злишним мотивувати обширнїйше конечність здвигненя цамятника на гробі бл. п. о. А. Могильницького, бо сама обставина, що Він був рівнож один з тих, що в трийцятих роках підняв прапор народної мови і перший по Маркіянї промовив „із серця руського до руських сердець" та якраз пятьдесять літ тому назад на першім засїданю Сойму, до якого був вибраний послом з богородчансько-солотвинського повіта дня 15. цьвітня 1861 на промову польського посла, взиваючу Русинів до братньої любови, сказав: „Покажіть що ви братя, що ви щирі други, покажіть, що в р. 1848 любов, єдність і с[вобода] не були слова, но дїла, а тоді всїх обивателїв обцїлуєм, чи Лях чи Русин". Сї слова о. Антона Могильницького може ще і нинї повторити кождий сьвідомий Русин-Українець. Се вистарчить, щоб загал зрозумів, що вшанованє його памяти се народний обовязок, від якого не вільно відтягнути ся нікому.

Всякі жертви просить Комітет присилати до Тов. „Просьвіта" з допискою „на памятник бл. п. А. Могильницького".

За Комітет:

о. Т. Лежогубський, **А. Ганяк.**

КАСОВИЙ ЗВІТ УПРАВИ ФОНДУ ІМ. БЛ. П. О. Н. СТЕФАНОВИЧА НА „РІДНУ ШКОЛУ".

Дохід:

Чистий дохід оголошений в „Свободі" (див[и] ч. 48 і 49 с. р.) $846.28.
[Сво]ді" (дивп ч. 48 і 49 м. р.) $846.28.
[Г]рудня с. р. зложили слідуючі Добродії: о. Евген Бартош 5.00, Гр. Томко 1.00.

Бр. сьв. Арх. Михаїла від. 85. Р. Н. С. в Гейзелтон, Па. (прислав п. О. Шараварко) 5.00.

Юлїя Зволинська з Перт Амбой, Н. Дж. 5.00.

Збірка на віче у Ню Александрія, Па. 87.50.

Василь Оборишко 1.00.

На хрестинах у п. М. Михайлишина в Мікіс Ракс, Па. зложили: Ан. Карстіль 0.25, Ів. Мачита 0.25, М. Суппинський 0.25, Т. Войтович 0.25, М. Порада 1.00, Ілько Федина 0.50, Дм. Кітик 0.50, М. Михайлишин 0.50, Ів. Кітик 0.50, Мих. Гренкевич 0.25, Дм. Костїв 0.50, Теод. Сушинський 0.25, Мик. Меґасюк 100, Вас. Хотицький 0.50, Вас. Меґасюк 0.50, Ф. Собєцький 0.50, Вас. Мильо 0.50, Ів. Мачута 0.25. дрібні датки 0.10.

На віча у Пітсбурґу, Па. (Аллеґені) зложили: С. Михайлюк 1.00, Ів. Митрович 0.25, Юр. Каперко 0.25, Дм. Крайник 0.25, Ол. Ланиш 2.00, Дм. Мацейовський 1.00, Набережний 0.25, Гр. Андрушко 0.30, Анд. Данило 0.25, Ігн. Ятчишин 1.00, Вас. Василько 0.50, Ів. Василько 0.10, В. Василько 0.25, малий хлопчина 0.02, Г. Медяновський 0.25, Вас. Москаль 0.50, М. Дурбіш 0.50, Н. Лаврик 0.20, Ф. Балик 0.10, М. Наконечний 1.00, М. Федорак 0.10, Ос. Коривчак 0.25, Ол. Васплько 0.20, К. Андрушко 0.10, о. Ганула 5.00, Н. Н. 0.05, Бр. Якубовський 1.00, Ів. Гнатойко 0.50, М. Грицак 0.50, С. Кос 0.50, Ів. Масляник 0.50, І. Кріль 0.50, І. Кучанський 0.50, В. Шица 0.25, Л. Ковік 0.50, О. Михалїк 0.25, І. Роздай 0.50, М. Гурак 0.25, І. Пільчак 0.50, І. Лавровський 0.25, М. Криніцький 0.25, В. Станко 0.50, І. Мінько 0.50, Л. Кухарщький 0.50, Анд. Крупа 0.25, І. Станко 0.10, А. Кухарський 0.50, В. Дикий 0.50, П. Мандзяк 0.50, І. Зіміреціький 0.50, І. Шпак 0.25, І. Міхалїк 0.10, Ф. Муль 0.50, Анна Красняк 0.25, П. Куневич 0.25, Д. Куневич 0.50, С. Шимко 0.50, Ів. Станко 1.00, М. Порада 2.00, П. Пех 0.25, М. Добрянський 0.25.

С. Лабойко з забави в Монессен, Па. 13.00.

На хрестинах у п. Т. Цеплого в Монессен, Па. зложили: Ів. Страхоцький 0.50, Іл. Піхурський 0.25, Ів. Крупяник 0.15, Марія Кунька 1.00, Мелянія Піхурська 0.25, Дан. Міщишин 0.10, Й. Кошиковський 0.10, Ів. Пестряк 0.10, Т. Цеплий 1.00, Ів. Заходняк 0.25, Кат. Страхоцька 0.25, Мих. Матковський 0.10, Ів. Ґльоц 0.25.

о. Ів. Велигорський 10.00.

Бр. сьв. Мих. в Лейтроб, Па. 3.00.

Від. 73. Р. Н. С. в Провіденс, Р. Ай. 3.35.

Бр. сьв. Тройцї від. 94 Р. Н. С. в Ню Брітейн, Конн. 5.00.

Укр. тов. „Січ" і чит. „Просьвіти" з балю в Сиракюз, Н. Й. (прислав Н. Крук) 15.70.

Іван Носан 0.50.

Протестовичі проти кацапського гимну на представленю в Мікіс Ракс, Па. 4.35.

(Дальше буде).

ПОДЯКА.

Отсим складаю сердечну подяку в імени Комітету фонду о. Стефановича за щедрі жертви на „Рідну Школу" в Галичині і так: Братству сьв. Юрія в Смок Рон, Па. ч. 135 Р. Н. Союза за $5.00, а Сестрицтву сьв. Анни в Гінтер, Па., ч. 188 Р. Н. Союза за $16.75.

Рівнож складаю подяку Братеству сьв. Юрія в Смок Рон, за офіру на памятник на гробі бл. п. о. Стефановича в сумі $5.00, а Сестрицтву сьв. Анни в Гінтер, рівнож за офіру на ту цїль в сумі $5.00. Щире Спаси Біг за Ваше щире серце. Най Господь Бог Вам стократно нагородить. — Гроші сї зістали заслані через секретаря: A. Buczak, 1401 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. до касієра M. Porada.

При тій спосібности складаю подяку п. Гаврилу Слободян з Філаделфії, Па. що заняв ся збіркою в Товаристві „Любов" на фонд о. Стефановича і зібрав $15.00.

Виказ жертв оголосить секретар Комітету.

За Комітет

о. М. Данилович.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА”
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза”, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців ...	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Відповідь

Гол. місто-предсідателя Р. Н. Союза о. М. Балогови на его „Відозву” розіслану братствам.

Велика сила і значінє нашої славної орґанізації, Р. Н. Союза розбудили велику завість у наших ворогів. Із всїх сторін, немовби змовили ся темні сили, нападають скажено нашу одинокую твердиню народного житя на чужині. Бо лише Р. Н. Союз може звати ся сьміло народною кріпостию, коли зважимо число членів, поважний стан маєтковий і ту славну минувшину, якою не може похвалити ся нїяка друга орґанізація. Р. Н. Союз стояв все неустрашимо при народнім нашім прапорі; він розбудив сильне почутє народної сьвідомости, він безвпинно боров ся з ворогами нашого відродженя, він ґуртував і ґуртує усїх щирих Русинів до спільної народної роботи. А ті сотки тисяч виплачених посмертних і запомог і видатків на народні цїли — се все документи, докази, яким вороги не сьміють заперечити. Притім, немов на скалї стоїть Р. Н. Союз і тим високо понад усї і свої і чужі орґанізації, що господарка в Р. Н. Союзї є ощадна, правильна, що нема у нас нїякого шахрайства анї неумілого веденя, бо наші рахунки подаємо всегда до публичної відомости. Нїхто не посьміє зробити нам нїякого поважного закиду в тім згляді.

Тож не диво, що Р. Н. Союз є і мусить бути серцем і огнищем Американської Руси. Се виходить із сути річи. І та обставина як раз не дає спокою нашим ворогам! Они гнївні, що народ не вірить їх гумбуґерським обітницям, гнївні, що народ не сліпий і видить де правда, чесність і безпечність. Дарма, панове вороги! Коли руський робітник хоче обезпечити свою родину, він не дасть заманити ся вашим хитрим слївцям, — він розважить розумно, що тільо Р. Н. Союз, старий досьвідчений Р. Н. Союз дає йому правдиву ґваранцію.

Та на жаль вороги найшли собі таки між нами деяких, котрі з охоти, щоби показати себе великими людьми, стали в послїдних часах робити роздор між самими нами. Колиб справдї показала ся яка хиба із грішми, із майном Р. Н. Союза, а вони жадали конвенції сейчас, котраби розслїдила надужитє — за се булаби їм честь! Але коли хтось бурить членів на се, аби задоволити свою надмірну честь, на се, аби пімстити ся на нелюбім собі Епископі, коли сей, хтось навіть не порозумівши ся з урядниками, виступає як цар, думаючи, що за его відірваним голосом підуть усї як дїти, — се справдї зарозумілість не аби-яка, се справдї хороблива манїя великости.

Говоримо тут про ту „славну” відозву о. Михаїла Балоґа, яку він розіслав до братств з покликом, аби жадали приспішеня головної конвенції у лютім 1912.

І де є ті причини, котрі-би оправдували приспішенє конвенції? Яко головну причину подає о. М. Б. зміну напряму „Свободи”.

Духовний Отче Р. Н. Союза! Вашим обовязком було спинити ті пікандальні статї, які градом сипали ся на Владику, котрому Ви підчинені, і з котрого рамени Ви і є духовним управителем. А Вам жаль, що перервано лайку?! Вам жаль, що „Свобода” назад стала поважною часописею, а не бруковою ґазеткою, повною напастий на безвинних людий?! Та знайте, що величезна більшість членів не хоче такого поганого способу борби, де анонїмами воює ся! Ми хочемо спокою, а коли прийде нам озвати ся про народні права, то наш голос буде рішучий але поважний.

А таку роботу, яку Ви хвалите, ми уважаємо за паленє власної хати, за розбиванє Р. Н. Союза, на втїху ворогам! Я, яко місто-предсїдатель нашої орґанізації в неприсутности предсїдателя, уважаю своїм сьвятим обовязком перестеречи усїх членів Р. Н. Союза перед „Відозвою” о. М. Балоґа із слїдуючих причин:

1) ся відозва має на цїли виключно викликати забуренє і заколот в Р. Н. Союзї на те, щоби члени переступали до других орґанізацій;

2) ся відозва не подає жадної важної запорученої статутами причини, задля якої надзвичайна конвенція мала би ся скликати:

3) єю відозву розіслано із Гомстед, Па. де є головна кватира неприхильної нам орґанізації і мабуть друкована в єї друкарні, майже певно за порозумінєм з єї „босами”.

4) Стан Р. Н. Союза є прекрасний, а редаґованє „Свободи” цїлком добре і коректне, як самі братя союзовці можуть сконстатувати.

5) Після § 45 вільно кождому членови Р. Н. Союза бути присутним на засїданях Гол. Уряду Р. Н. Союза. На тій підставі були там оо. Підгорецький і Улицкий, котрі не брали участи в дискусії, тільки внесли скаргу проти редаґованя „Свободи”, до чого, яко члени Р. Н. Союза цїлковито були управнені. Мимоходом зазначу, що заслуги о. Підгорецького для Р. Н. Союза суть такої міри, що аж сьмішно булоби порівнувати роботу його з роботою о. М. Балоґа, котрий навіть свого обовязку яко духовний отець Р. Н. Союза чи не уміє чи не хоче виконувати.

6) Коли о. М. Балоґ не хоче тільки задоволити своєї черезмірної честолюбивости, коли у него є справдї поважні закиди, нехай їх предложить Контрольній Комісії після § 47, або най оголосить їх в „Свободї” після § 120.

Але таких закидів у о. М. Б. нема! **От тільки аби вчинити заколот і баламуту. Та дарма! Перебули ми, Отче Михаїле, панщину — перебудемо і Вас!**

Whiting, Ind. 25. грудня 1911.

З поважанєм
Іван Мартон.

Отся „Відозва” п. І. Мартона, головного містопредсїдателя Р. Н. Союза, була надіслана до поміщеня в 1-ім числї „Свободи”. Позаяк се число було сьвяточне, тому ми не хотїли вносити в него нїяких тонів, що спричинювалиб дісгармонію в настрою сего найбільшого християнського сьвята радости і любови. По тїй то причині, та за згодою п. І. Мартона отся „Відповідь” появляє ся доперва в отсїм числї. — Прим. Ред.

Із звіту з дїяльности Краєвого Союза шкільного у Львові

„Рідна Школа“ отсе клич, якого вагу зрозуміла і глубоко відчула українська суспільність в Галичині, чого доказом успішна дїяльність Краєвого Союза шкільного у Львові виказана у звітї виданім з нагоди скликаня краєвого шкільного зїзду на 8. грудня м. р. до Львова. Краєвий шкільний Союз се головна урава українських шкіл в Галичині. Оснований 4. марта 1910, складав ся із тїснїйшого і ширшого комітету. Головою Краєвого Союза шкільного був професор М. Грушевський, а секретарем д-р. К. Брик. Ширший комітет занимав ся загальними справами, а екзекутива цїлої дїяльности була зложена в руки комітету тїснїйшого. Канцелярія Краєвого Союза шкільного містила ся в канцелярії тов. „Просьвіта“ а всї справи полагоджував сам секретар. В коротцї дїяльність Краєвого Союза шкільного розросла ся до тої степени, що треба було перенести ся до осібного льокалю при улици Домінїканській ч. 4. і приняти кількох урядників. По уступленю проф. Грушевського, вибрано на голову комітету Краєвого Союза шкільного радника п. І. Кивелюка, а заступником голови і начальником канцелярії став проф. Л. Сальо. В склад тїснїйшого і ширшого комітету увійшли делеґати просьвітних і економічних товариств і орґанізацій, та члени поодиноких політичних партій. Краєвий Союз шкільний занимав ся збиранєм фондів на „Рідну Школу“ і приходив з материяльною помочию поодиноким школам. Заходом Краєвого Союза шкільного установлено сталого інспектора, який має нагляд над школами і слїдить за розвоєм науки та дає відповідні педаґоґічні і дидактичні вказівки. Призначено 9 стипендий для студентів фільософії, за що сї послїдні обовязані по укінченю студий служити два роки в приватних заведенях, а кромі того звертати, хоч би найменшими ратами побрану стипендію. Найважнїйшою задачию Краєвого Союза шкільного було старанє про приватні школи. В шкільнім роцї 1911—12 є 7 приватних середних шкіл із 22 клясами і 33 відділами. Науку побирає 1363 учеників, а учить 66 учительських сил. Кошти удержаня тих шкіл винесуть в сім роцї 178.044 К. Сей величезний тягар мусить понести галицька патріотична суспільність. Хоч головною задачию Краєвого Союза шкільного було старанє о ґімназії, не полишив своєї уваги і опіки також і на инші школи: Тов. педаґоґічне у Львові одержало з Краєвого Союза шкільного на свої школи 1000 корон, приватна народна школа ім. Б. Грінченка у Львові 341.95 корон, курси приготовляючі 437 корон, торговельна школа у Львові 1250 корон. Задачу Краєвого Союза шкільного на поодинокі повіти доповнюють шкільні комітети повітові. Їх цїлию є ширити зрозуминє задач „Рідної Школи“ між суспільностию, збиранє жертв на школи в своїх округах і закладанє приватних курсів приготовляючих. Загальний прихід від 4. марта 1910 до 30. вересня 1911 виносив 100.315.84 корон. Всю ту великаньску суму зібрано дорогою жертв, на яку зложили ся дрібні датки бідної але патріотичної і жертволюбивої української суспільности в Галичині. В сім роцї видатки на „Рідну Школу“ виносять 195.463.56 корон, на що Краєвий Союз шкільний мав в жовтни с. р, 30.000 кор. Краєвий шкільний зїзд відбув ся у Львові 8. грудня м. р., в якім брали участь члени ширшого і тїснїйшого комітету, посли, делеґати товариств і поодинокі жертводавцї. Загалом у тім зїздї взяло участь поверх півтора сотки делеґатів. По вичерпуючім зданю рахунків з діловодства і стану маєткового ухвалено слїдуючі резолюції.

І. Резолюції референта о. Ваня: 1) Начальною властию цїлого українського шкільництва, опікуном і орґанізатором рідної школи є краєвий Союз Шкільний „Рідна Школа“.

2) Взиває ся всї товариства і орґанізації українські, щоби вони приступили до Краєвого Союза Шкільного і своїми середниками, та в своїм крузї діланя підпомагали акцію Рідної Школи під проводом Краєвого Шкільного Союза.

3) Комітет конституує ся яко краєвий Шкільний Союз „Рідна Школа“.

4) Ширший комітет Краєвого Шкільного Союза „Рідна Школа“ складаєсь з відпоручників слїдуючих товариств: 1) „Просьвіта“, 2) Руське Тов. Педаґоґічне, 3) Наукове тов. ім. Шевченка, 4) Учительська Громада, 5) Взаїмна Поміч гал. та бук. учителів та учительок, 6) Укр. Студентський Союз. III. По одному делеґатови виділи товариств: 1) Жіноча Громада, 2) Кружок катихитів, 3) Акад. Громада, 4) Основа, 5) Кружок укр. богсословів. IV. По одному делеґатови редакції українських часописий. V. По одному делеґатови філії товариств: 1) Учительська Громада, 2) „Просьвіта“, 3) Руське Тов. Педаґоґічне, 4) Взаїмна Поміч гал. і бук. учит. та учительок, 5) „Сільський Господар“, 6) С. У. С. С. VI. По одному делеґатови повітових орґанізацій і українських сторонництв. VII. По двох делеґатів шкільні комітети. VIII. Жертводавцї „Рідної Школи“, наколи зголосять свою участь через свої місцеві орґанізації і IX. Посли парляментарні та соймові, особливо члени шкільних комісій клюбових.

Крім сего еще на додаткові внесеня проф. Боднара X) відпоручника Щадницї в Перемишли; на внесенє проф. Раковського, XI) відпоручника тов. Петра Могили, на внесенє п. Білецької, відпоручника XII) „Академічної кухнї“ і XIII) „Жіночої Громади“, на внесенє п. Питлика, XIV) 2 делеґатів „Укр. Студ. Союза“ і XV) одного делеґата „Акад. Громади“, на внесенє о. Венгриновича XVI) делеґата тов. Апостола Павла і тов. Апостола Петра.

II. Резолюції посла О. Колесси: Загальні збори ухвалюють до відомости всїх політичних чинників і уважають за пекучий постулят українського народа: 1) Поділ галицької Шкільної Ради на дві секції, українську і польську. 2) Заснованє українського унїверситету у Львові. 3) Заваживши, що крайно невідрадне матеріяльне положенє галицького народного учительства є наглядним сумним сьвідоцтвом для галицької краєвої автономії і галицької соймової більшости, збори взивають правительство, щоби безпроволочно при нагоді і звязи із уреґульованєм платнї державних функціонарів полагодило пекучий постулят учительства, приймаючи на кошт держави 50 проц. видатків на галицьке народне учительство.

III. Резолюція ред. Яр. Веселовського. З'їзд краєвого шкільного Союза з обуренєм пятнує полонізаційну систему краєвої ради шкільної, а з окрема протестує проти нечуваних переслїдувань, примінюваних краєвими властями супроти українського народного шкільництва.

Окрім резолюцій принято ще деякі ухвали, між иншим оснувати в тім роцї що найменше 1 семинар учительський мужеский, 1 інститут для дївчат міщанських і селянських, дві школи виділові, три нові ґімназії і 10 народних шкіл.

Горячим зазивом до нашої суспільности о обильні жертви і підпомаганє „Рідної Школи“ закінчено з'їзд.

Подяка.

Хв. Тов. „Запорожська Січ“ і „Нюйорський Боян“ наділили мене на сам Сьвятий Вечір гарним і дорогоцінним подарком: золотим годинником вартости кількадесять долярів. Догадую ся, що сей цінний дар мав би бути неначе заплатою за мою скромну працю для обох названих висше Товариств. Позаяк одначе я на сей дарунок ще доси не заслужив, тому почуваю ся до обовязку зложити отсею дорогою обом Хв. Товариствам як найсердечнійшу подяку. Спасибіг Вам, дорогі Братя-Товариші і Сестри-Товаришки, за сю милу несподіванку і дорогу для мене памятку. Дай Боже, щоби я зумів оцінити як слід Ваше щире серце і міг Вам в будучности відвдячити ся!

З високим поважанєм

Осип Стеткевич.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПОРТ БОВКЛЕЙ, ПА. Братство сьв. Івана Хрестителя, відд. 223 взиває своїх членів, щоби явили ся на мітінґ, котрий відбуде ся 21-го січня 1912 р. Лишили ся до полагодженя дуже важні справи еще з річного мітінґу, тому новий уряд, що зістав вибраний дня 17-го грудня м. р. просить всіх членів, щоби на сей мітінґ конечно прибули. — Д. Цеплий, предс., Н. Ярош, кас., В. Стецула, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Братство сьв. Димитрия, від. 91. повідомляє своїх членів, що мітінґ відбуде ся дня 14. січня 1912 зараз по Службі Божій в офісі, при гали парафіяльній. Кождий член має явити ся безусловно, понеже суть важні справи до полагодженя. Ір. Шпур, секр.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

З нагоди Різдва Христового осьмілюємо пригадати ся Вашій ласкавій памяти уклінною просьбою о жертви для нашої приватної української гімназії в Збаражи.

Навіть найдрібнійшу лепту приймемо з найбільшою подякою.

Дякуючи вже з гори Високоповажаним Жертводавцям за ласкаві жертви, желаємо Веселих Сьвят.

Комітет прив. української гімназії в Збаражи.

Повідомлене.

На нашім плейзї, Northampton, Pa. вибрано комітет до збирання жертв на фонд Рідної Школи в Галичині. Всякі датки постановлено збирати системою трійок. — Отож я, М. Тимошек жертвую одного доляра і покликую до зложеня відповідних жертв своїх співтоваришів Василя Шишку і Стефана Ковалишиного з Northampton, Pa.

Ілько Махіброда дає одного доляра і кличе: Івана Нечистого з Catasauqua, Pa. і Івана Пелехатого з Dewey Heights, Pa. — Усіх викликаних просить ся о викликуванє в той спосіб своїх дальших знакомих. Гроші просить ся віслати або відсилати на руки Rev. О. Бараньского, Box 2, Northampton, Pa.

Пошукую Михайла Вілика, стриєчного брата. Має перебувати десь в околицях майнів. Пошукую також тіточного брата Йосифа Сороку. З роки тому перебував в Youngstown, Ohio, звідтам десь поїхав і до нині нема о нім жадної відомости. Пошукувані походять з села Вільшаниці, пов. Ліско, Галичина. Хто би про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся на адресу: Йосиф Вілик, Box 163, Ambridge, Pa.

ПІТСБУРГ, ПА.

Сьвято Маркіяна Шашкевича

в память 100-літних роковин його уродин

відбуде ся

заходом русько католицької парохії сьв. Івана Хрестителя на SOUTH SIDE

В НЕДІЛЮ. ДНЯ 28-го СІЧНЯ 1912 Р.

О годині 7-ій вечером відправлять Впр. і Всесьвітлійший о. шамбелян, парох місцевий, заупокійну панахиду в сослуженю Впр. оо. сусідів.

О 8. годині вечером в гали парохіяльній 107 7th St. S. S. Pittsburg, Pa.

відбуде ся

КОНЦЕРТ

Програма:

1. Вступне слово — Впр. і Всесьв. о. шамбелян К. Курилло.
2. Мово рідна, декламація, З. Федорчак. — Мово рідна — жіночий хор.
3. Підлисє і Думка, декламація, А. Ваславська.
4. Цьвіта молить і Там єсть в лісї зруб — хор мішаний.
5. Згадка, декламація, Н. Габор.
6. Тебщет: Ангел ночи, відсьпівають М. Пастирчак, О. Ковальська і П. Михальська.
7. Над Бугом і Лиха доля, декламація, М. Пастирчак.
8. Дует: Зашвила в долині червона калина, Стисловський і п. М. Костишак.

Часть II.

1) Ой збирайтесь працювати, — хор мішаний і дует: З турецької неволї, п. М. Костишак.
2) Відчит про Маркіяна Шашкевича, Всеч. о. совітник Ващишин.
3) Не згасайте ясні зорі — хор мішаний.
4) Туга за родиною і Два віночки, відделкмує п. Теодозія Костишак.
5) Зазвенімо і Ой летіла горлиця — терцет, хор мішаний.
6) Сумрак вечірний — декламація, М. Липак. — Цьвітка молить, декламація, Т. Костишак — Бандурист, декламація, Т. Михальська.
7) Вечерниці Ніщинського.
8) Там за тихим за Дунаєм, сольо п. М. Костишак і хор мішаний.
9) Закінченє.

Діріґент: А. Стисловський.

Вступ: $1.00, 50 і 35 центів, місця стоячі 25 цнт.

Дохід призначений на церков і на школу місцеву, **яка зватиме ся „Школа ім. Маркіяна Шашкевича“.**

Дня 21-го січня 1912 р.

відбудуть ся

ВЕЧЕРНИЦІ

заходом українського Товариства „Боян“ в NEWARK, N. J.

в гали під церквою сьв. Івана Хрестителя, на Court Str.

Програма:

1. Вступне слово. — о. Понятишин.
2. „Козаченьку куди йдеш“ — хор мішаний.
3. „Погоня“ декл. — Ст. Дзюбатий.
4. „На що мені чорні брови“ Лисенко — Сольо: п-на А. Базарнїцька.
5. Часи в Галичині за Маркіяна — промова, п. А. Цурковський.
6. „Не згасайте ясні зорі“. В. Матюк — хор мішаний.
7. „Бандурист“ декл. — п-на А. Базарнїцька.
8. „Вязанка“ Кумановського — хор мішаний.
9. Відчит про Маркіяна Шашкевича — п. Т. Каськів.
10. „Ой не нам в кайданах ходити“, Кишакевич — хор мішаний.
11. „Підлисє“ (Марія Олїйник) — „Рідна мова“ (Антін Хома).
12. „Ще не вмерла Україна“. — Закінченє.

Початок о год. 7½ вечером.

Комітет.

Українське Тов. „Поміч в Чужині“,

від. 215 Р. Н. Союза, в Ню Йорку,

устроює

Масковий і цивільний Баль

в суботу, дня 3. лютого (февруара) 1912 в Progress Assembly Hall

28—30 Ave A., (межи 2-гою а 3-ою улицею) в Ню Йорку, Н. Й.

Початок о год. 7. веч. Вступ 25 цт.

Товариство призначило дати 4 нагороди для тих, котрі будуть найліпше і найкомічнійше умасковані, то є: дві нагороди для дам а дві для мущин.

Запрашаємо також всі Нюйорські Братства і Товариства. 2-3-5

ГЛЯДАЄ ПОСАДИ

іспитований дяк Має голос добрий, може учити хор і школу дітей. Приймe і меншу платню позаяк може також занимати ся шевством. Котра парохія потребує такого дяка, нехай зголосить ся до Редакції „Свободи“.

ГЛЯДАЄ ПОСАДИ

іспитований дяко-учитель. Може учити і провадити хор, вести школу дітей і уладжувати театральні представленя. Голос має добрий. — Адреса в Редакції „Свободи“. —

Молода особа, 22 роки

пошукує місця до заряду дому у сьвященика. Голосити ся на адресу:

MARGARET FISCHER

552 RINGOLD STR., McKEESPORT, PA.

На продаж!

Кобасовня і ґросерня, котра істнує через 30 літ в однім місци, де найбільше мешкає Русинів і Поляків Властитель продає задля виїзду до краю. Голоситись на адресу:

A. JARZEMSKI

52 — 3-rd Str., Passaic, N. J.

На 12-місячну сплату.

Даємо 8 місяців на пробу.

По 5 центів денно.

Пішлемо кождому чесному чоловікови поволочуваний годинник з ланцушком і дармовисом в цїнї $15.00, хто зобовяже ся платити 5 цнт. денно, або $1.50 місячно.

По 10 центів денно.

Гарний поволочуваний (goldfilled) годинник враз з ланцушком і дармовисом, ґарантований на 20 лїт, в цїнї $30.00 — пішлемо тому, хто зобовяже ся платити 10 цнт. денно, або $3 00 місячно.

По 15 центів денно.

Дуже добрий, масивного виробу, 14 К. золотом наповнений (goldfilled) годинник, з найлїпшим знаним доси механізмом, ґарантований в цїлости на 20 лїт, даємо враз з ланцушком і дармовисом за $50.00 на виплат по 15 цнт. денно, або $4.50 місячно.

Не потребуєте присилати зараз гроший, пишіть наперед по катальоґ і обясненя, залучуючи марки на пересилку.

PERFECT WATCH CO.,

441 E. Tremont Ave., Dept O., New York, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ

з добрим теноровим голосом, уміючий провадити хор, та уладжувати предетавленя, пошукує посади.

Ласкаві зголошеня на адресу „Свободи“.

Лише $1·50 місячно!

Єсли можете платити $1 50 місячно, то пішлемо Вам сейчас на кредит гарний 14-каратовий позолочуваний (gold filled) годинник о трех ковертах з писемною ґарантією на 20 лїт, а також красний ланцушок і дармовис.

Ціна того годинника з ланцушком і брельоком виносить $26 00. Зараз не жадаємо грошей, лиш пишіть по ілюстрований катальоґ. долучуючи марки на відповідь.

COLUMBIA WATCH CO., Dpt. R.,

403 E. 5th Str. NEW YORK, N. Y.

Европейська адвокатсько-нотаріяльна і військова канцелярія.

За малу винагороду переводимо в старім краю процеси ґрунтові, спадкові і грошеві, стягаємо залеглі рати і переводимо в краєвій табулї всякі документи, нотаріяльні акти, повновласти, контракти купна і продажи. Тестаменти; скрипти; довжні декларації і спадкові, потверджені цїс. корол. ґенеральними Консулятами. Виробляємо урядовою дорогою асентерункові поданя та увільненя від військових вправ та маємо самих найлїпших адвокатів, що заступають наших клієнтів. Всякий у нас споряджений документ, має правну важність в старім краю. Їдучим до Росії виробляємо пашпорти для вільного переїзду через границю. Порада даром. Голосїть ся або пишіть в всякій справі: **D. Klarer, 121 Norfolk Str., New York, N. Y.**

Шіфкарти до краю і зі старого краю!

Тільки у нас можете дістати найдешевші шіфкарти на експресових і почтових кораблях до Гамбурґа, Бреми, Антверпії, Ротердаму, Лїбави і Лїверпулю Услуга знаменита, харч обильний, подаваний чотири рази денно при накритих столах. Окремі фамілїйні каюти для родин. Як хочете їхати до краю або спровадити когось сюди до себе, то пишіть на нашу адресу або приїзджайте на диnо в Ню Йорку і зателефонуйте до нас „493 Orchard“, а ми вишлемо по вас сейчас свого урядника. Нїчлїг у нас безплатний аж до відїзду корабля. Висилаємо гроші до всїх частей сьвіта після найнизшого денного курсу. Міняємо гроші на корони, рублї і марки. Голосїть ся на адресу:

American European Steamship Co.,

121 Norfolk Str., New York City.

На сплату

по 5 цент. денно або $1.50 місячно.

Кождому Русинови пішлемо 14-каратовий, позолочуваний годинник і дармовис вартости 20 долярів, на сплату по 1 дол. 50 цент. місячно.

Місячні рати будете сплачувати лишень тоді, як дістанете вже годинник, випробуєте його і будете вдоволені з нього.

Пишіть сейчас по інформації і катальоґ, залучаючи марку на відповідь, до:

AMERICAN WATCH CO., DEPT. 6.

1152—1154 Milwaukee Ave., Room 210.

CHICAGO, ILL.

ПОЗІР ЗЕМЛЯКИ!

РУСЬКО-ПОЛЬСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА для СПРАВ СТАРОКРАЄВИХ,

99—103 AVENUE C., NEW YORK, N. Y.

полагоджує скоро, дешево і з фаховим знанєм річи і устав краєвих всілякі старокраєві справи процесові, спадкові, ґрунтові, маєткові, табулярні і військові а також виробляє всякого рода документи старокраєві, котрі бувають потверджувані через тутейший ц. і к. конзулят, — мають отже силу і важність урядову в краю.

ЗЕМЛЯКИ! Удавайте ся отже в кождій старокраєвій справі і то в власнім, добре зрозумілім інтересї, — з цїлим довірєм тільки до повисшої канцелярії, яко одиноко компетентної а знайдете там все сумлїнну і фахову пораду і поміч.

Порада безплатно відворотною почтою.

JOSEPH MAHL, Notary Public, 99—103 Ave C, New York, N. Y.

D 9

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно.

Наколи зобовяжете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший ґрамофон плитовий, враз з 12 кусниками пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і катальоґ рекордів, залучуючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,

Dept. Z., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ШАНОВНА КОМПАНІЄ!

Так ґрамофон як і рекорди дістав я в добрім станї, за що складаю Вам сердечну подяку. Рати буду старати ся скорше сплатити, позаяк не знаю нїкої лїпшої і веселїйшої розривки, як через Вам гарний ґрамофон. Ще раз сердечно Вам дякую. Жичливий Л. Зелїнський, 142 Dale str., Muskegon, Mich.

Подібні листи одержуємо від кождого костумера.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8. Butler, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

No. 2100 RECEIPT $500.00
for five hundred dollars, received by The South Side Trust Co. of Pittsburgh, Pa. as Orphants Fund of Michael Kosztywa from The Little Russian National Union of America.
Carnegie, Pa. Dec. 14th 1911.
South Side Trust Company of Pittsburgh, guardian of Ewa, Anna and Maria Kosztiwa minors.
The Local Branch of The Little Russian National Union of America, No. 136.

No. 2069 RECEIPT $500.00
for five hundred dollars, received by The South Side Trust Co. of Pittsburgh as Orphants Fund of Theodozy Iwanowicz from The Little Russian National Union of America.
Pittsburgh, Pa. Dec. 18th 1911.
South Side Trust Company of Pittsburgh, guardian of Theodozy Iwanowicz.
The Local Branch of The Little Russian National Union of America, No. 132.

Ч. 2085 КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Ілько Тимців отримав як надзвичайну запомогу за нев. слабість з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Ню Йорк, Н. Й. 10. грудня 1911.
Николай Тимців.
Сьвідки:
І. Марків,
І. Кович.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 108.
В. Цільник предс.,
С. Шевців, секр.

Ч. 2086 КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Михайло Мушка отримав як надзвичайну запомогу за нев. слабість з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Ернест, Па. 9. грудня 1911.
Михайло Мушка.
Сьвідки:
Стефан Кіс,
Юрій Корош.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 134.
Мих. Товтен, предс.,
Мих. Шполтов, секр.

Ч. 2087 КВІТ $50.00
на пятьдесять долярів, котрі п. Іван Поливка отримав як надзвичайну запомогу з фонду бідних з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Дукейн, Па. 20. грудня 1911.
Іван Поливка.
Сьвідки:
Дмитро Дулеба,
Юрій Павущак.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 268.
Іван Патрик, предс.,
Іван Гризо, секр.

Ч. 2096 КВІТ $300.00
на триста долярів, котрі п. Марія Ґарбера зам. Андрейчак отримала як сир. часть по мужу Даньку Ґарбері з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Ґлен Лайон, Па. 8. грудня 1911.
Марія Гарбера, зам. Андрейчак.
Сьвідки:
Ник. Гриник,
Андр. Зувіцкий.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 27.
Микита Сийчак, предс.,
Алекс. Фринцко, секр.

Ч. 2097 КВІТ $437.00
на чотириста трийцять сім долярів, котрі п. Анна Вітик отримала як посмертну запомогу по мужу Тимку з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Бейкертон, Па. 10. грудня 1911.
Анна Вітик.
Сьвідки:
Ілько Вітик,
Матій Набережний.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 219.
Матій Набережний, предс.,
Ст. Виклич, секр.

Ч. 2103 КВІТ $118.00
на стовісімнайцять долярів, котрі місц. уряд отримав як похор. кошта по Самуїлі Шуркала з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Рон, Па. 19. грудня 1911.
Уряд Р. Н. С. від. 29.
Сьвідки:
Тимко Гулик,
Іван Озоґа.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 29.
Андрій Юрчак, предс.,
Григ. Озоґа, секр.

Ч. 2104 КВІТ $441.00
на чотириста сорок один долярів, котрі Юрій Шуркала отримав як посмертну запомогу по браті Самуїлі з Головної каси Руського Народного Союза в Америці.
Рон, Па. 19. грудня 1911.
Юрій Шуркала.
Сьвідки:
Тимко Гулик,
Митро Сукувацький.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 29.
Андрій Юрчак, предс.,
Григ. Озоґа, секр.

Ч. 2105 КВІТ $441.00
на чотириста сорок один долярів, котрі п. Кіндрат Шуркала отримав як посмертну запомогу по браті Самуїлі з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Рон, Па. 19. грудня 1911.
Кіндрат Шуркала.
Сьвідки:
Тимко Гулик,
Митро Сукувацький.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Від. 29.
Андрій Юрчак, предс.,
Григ. Озоґа, секр.

Ч. 154 КВІТ $33.00
на трийцять три доляри, котрі п. Петро Беньо отримав як посмертну запомогу по донці Марії з Головної Каси Руського Молодечого Союза в Америці.
Нортгемптон, Па. 7. грудня 1911.
Петро Беньо.
Сьвідки:
Іван І. Свала.
Від місцевого Уряду Руського Молодечого Союза в Америці. Від. 33.
Гр. Онуцак, предс.,
Мих. Петрик, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. сьв. Василія, від. 87 подає до відомости, що на річнім мітінґу дня 17-го грудня 1911 р. вибрано слідуючий новий уряд: Дм. Сухина, предс.; В. Москаль, зас. предс.; В. Удич, кас.; А. Стець, зас. кас.; Ст. Кінь, секр.; Л. Курило, зас. секр.; М. Чехович, П. Троянок, С. Максимик, контр. комісія. — Стеф. Кінь, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Братство сьв. Георгія, від. 239 повідомляє що річний мітінґ відбуде ся дня 21. січня 1912, в гали катедральний, зараз по Службі Божій. На сім мітінґу мусить кождий член явитись і вирівнати вкладки; крім сего буде вибір нового уряду на 1912 і справоздане старого уряду. За неявлене ся на мітінґу кождий член звичайний заплатить 50 цнт. карн, а коли залягає бодай за один місяць, буде викреслений; урядник натомість заплатить 1 дол. кари і також буде викреслений, як довгує до каси Братства. — Т. Грицей, скр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 204. повідомляє товаришів і товаришок, що місячний мітінґ відбуде ся в суботу, дня 13-го січня під числом 117 Аве. А. о годині 8-ій вечером. Кождий товариш і товаришка нехай прибуде на сей мітінґ, позаяк суть дуже важні справи до полагодженя. Взиває ся довгуючих товаришів і товаришок, щоби прибули на сей мітінґ і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть викреслені з Товариства і з Р. Н. С. На сім мітінґу будем принимати нових членів без вступного до Тов. „Просьвіти", а до Р. Н. С. після статута. — Йосиф Хомів, пр.; Вас. Дзядів, кас.; Семен Сєнтий, секр.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й. Бр. сьв. Арх. Мих., від. 8, повідомляє, що дня 21. січня 1912 відбуде ся піврічний мітінґ в гали під церквою на улици Горсес Булвард: кождий член має явити ся і вирівнати свій довг, бо інакше буде виключений з Братства і Р. Н. Союза. На тім мітінґу має поправити ся Братські статути; нових членів буде принимати ся, але кандидат мусить платити з гори. Також має полагодити ся Братські важні справи. Член неявивший ся платить кару 50 цнт. а урядник 1 дол. — В. Юрчак, предс.; В. Сьнівак, кас.; Ф. Цлін, секр.

КУРТІС БЕЙ, БАЛТІМОР, МД. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 81. подає до відома, що 24-го грудня, на відбувшім ся мітінґу річнім вибрано слідуючих нових урядників на 1912 рік: В. Чачка, предс.; О. Козуб, зас. предс.; А. Шандровський, секретар; Т. Вітушинський, заст. серк.; І. Валеґа, кас.; М. Шутран, зас. касієра; І. Ладна, предс. контрольної ком.; В. Свіршко, заст. предс. ком.; А. Петрик і Т. Качоровський опікуни хорих; П. Войтович хорунжий; П. Куречка маршалок підчас паради. — В. Чачка, секретар.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 277. подає до відомости, що на річнім мітінґу, дня 24-го грудня 1911 р. вибрано новий уряд на 1912 рік. О. Курко, пр.; К. Гвісць, секр.; Н. Настин, кас.; В. Солецький, з. пред.; П. Курко, з. секр.; Пр. Внук, з. кас.; Й. Гвісць, опікун хорих; І. Рафа, опік. хорих на Віндсор Лакс, Конн. З всякими справами, дотикаючими нашого Братства, просить віднести ся на адресу нового секратаря: K. Gwishc, 71 Avon Street, Hartford, Conn.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 204 подає до загальної відомости, що річний мітінґ відбув ся дня 23 грудня під числом 117 Аве. А. на котрім старі урядники здали справоздане зі свого діловодства з цілого року; потім приступлено до вибору і вибрано новий уряд на рік 1912 як слідує: Й. Хомів пр.; С. Сєнтин секр.; В. Дзядів кас.; Катерина Ольхова предс-ка; Іван Семан заст. пр.; Олекс. Ткачук фін. секретар; М. Шеремета з. кас.; С. Чіснок бібліотекар; М. Трач заст. бібл.; контрольна коміс.: Іван Жовнір, Іван Буґера; надзиратель хорих: Іван Ганц і Іван Купнір; а для жінок Марія Войтович і Анна Толонко; Антін Форґач кап.; Антін Галатін хорунжий; С. Сієнок, Гр. Кладек трост.; Мих. Галушка і П. Хомяк господарі галі. — Йос. Хомів. пр.; Семен Сєнтий секр., 61 North 6th St., Brooklyn, N. Y.

ОБОРН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ" від. 283 повідомляє, що дня 24-го грудня 1911 року відбув ся річний мітінґ, на котрім вибрано новий уряд на рік 1912 як слідує: Петро Юшків кош.; Іван Савран, заст. кошов.; Теод. Ворожбит, секр.; Іван Король, заст. секр.; Григорій Орищин, кас.; Іван Куречка, з. кас.; Захар. Куречка, тростіс; Стеф. Маленький, Ол. Олійник, Петро Іваніцький і Ник. Савран, четарі.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. сьв. о. Ник. від. 78 повідомляє, що річний мітінґ відбуде ся дня 21-го січня с. р. Член не вирівнавший всіх своїх довгів не буде мати голосу на річнім мітінґу; неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. Вибір нового уряду. — В. Крамар, пр., А. Марцінко, кас., Й. Вайда, секретар.

ПОДЯКА.

Низше підписаний, Іван Поливка складає сердечну подяку Рускому Народному Союзови та його Головному Урядови за благородну підмогу в сумі 50 дол., виплачену йому з фонду бідних. Нехай милосердний Бог сторицею відплатить нашій славній орґанізації, та нехай кождого її члена боронить від такого сумного положеня, щоб потрібував запомоги з фонду бідних. Ще раз сердечне Бог-заплать.

Іван Поливка,
член Р. Н. С. відділ 268.

ДО ВСІХ ПП. МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Калєндарі
Р. Н. Союза на рік 1912-ий

уже давно готові і всі ті відділи Р. Н. Союза, котрих секретарі виповнили подану в кількох попередних числах табельку, їх дістали. Деякі відділи а зглядно їх секретарі до днесь ще того не зробили і члени тих відділів до днесь ще не дістали калєндарів. Просить ся отже тою дорогою усіх членів таких відділів, які не мають до днесь ще калєндарів, аби пригадали своїм місцевим секретарам, щоби ті безпроволочно виповнили свій обовязок і ще того тижня заслали понисшу табельку на адресу „Свободи". Ті члени Р. Н. Союза, котрі до днесь не мають ще руських калєндарів, можуть за се подякувати тілько своїм місцевим секретарям. (Словенські калєндарі будуть готові за три тижні.)

Імя Братства або Товариства ....
....
Відділ, число ....
Післати на адресу секретаря, яка звучить: ....
....
....
Руських калєндарів .... примірн.
Словенських калєндар. .... прим.

Замітка: Витинок повисший мусить бути потверджений братською печаткою і підписом секретаря. Чим скорше редакція його дістане, тим скорше одержить дотичний Відділ Калєндарі.

Уряд Р. Н. Союза.

Елізабет, Н. Дж.

Товариство сьпівацьке в Елізабет, Н. Дж. відограє сценічну ораторію з 4-ох актах

„ВИФЛЕЄМСЬКА НІЧ"

в суботу дня 13-го січня 1912 в гали п. Йосифа Чурчака на 154 Front Str., в Elizabeth, N. J.

По представленю живий образ.

Ціни місць: Крісла I-рядні 50 цнт., II-рядні 35 цнт., III рядні 25 цнт., для дітей по 10 цнт. — Режісер і дірігент хорів д. Л. Шеремета. — Початок точно пів до 8-ої вечер. — Дохід призначений на руську гр. кат. Церков сьв. Володимира в Елізабет, Н. Дж.

Просимо всіх щирих Русинів і Русинок прийти, а певно заціквавить Вас се представленє, а єще більше живий образ, якого Ви з певностію єще не виділи.

Характеризація п. М. Угорчака з Ню Йорку. *Комітет.*

ПОКІРНА ПРОСЬБА ДО ВСІХ РУСИНІВ ЗА МОРЕМ, В ДАЛЕКІЙ ЧУЖИНІ, В АМЕРИЦІ.

Слава Ісусу Христу!

Підписаний удає ся до Вас, дорогі краяни і земляки, з горячою і покірною просьбою. Зважте моє бідне нещасне положенє і поратуйте бідного старого батька і нещасну вдову тай маленьку сирітку, котрі випровадили свого сина, а жена мужа за океан, щоб заробив за морем кусєк хліба як і Ви всі. Місто того постигла його зараз першої ночи смерть через удушенє ґазом в Джерзи Сіті, Н. Дж.

Пожичив старий батько для сина на дорогу гроший у жида, син помер, а ми бідні зістали ся без куска хліба і без хати, бо жид вигнав з хати серед зими, не зважаючи, що син нам не поможе, бо умер, а батько старий, а вдова і сирітка не мають чим заспокоїти неумолимого жида. Простягаємо до Вас руки з слезами і до землі Вам кланяємо ся тай просимо милосердія Вашого: поратуйте нас бідних, поратуйте!

Скиньте маленьку лепту, подайте бідним милостиню Христа ради, а Господь наш Милосердний уділить Вам щастя і здоровля за тим широким морем, оборонить Вас від нещастя і горя.

Просимо сьвітлу редакцію „Свободи" уділити місця в Вашій поважаній часописї тим нашим словам і сльозам, тай всі лепти просимо зібрати через ґазету „Свободу" і нам ласкаво переслати. Ви знаєте наш бідний край і його чорну долю: не відкиньте нашу просьбу, дайте ся упросити люди добрі і поратуте нас. Бо хтож нас поратує, як не свої рідні краяни і земляки Русини.

За всі лепти і милостиню Вам кланяю ся і дякую.

Стефан Казюна (з сиротами)
в Токах, почта в місци
коло Підволочиск.
Галичина.

КОЛИ МИ ЄСЬМО ХОРІ?

Запитайте в тій справі ріжних людий, а всякий всяко вам відповість. Найзвичайнїйша відповідь буде звучати: „Тоді, коли стратилисьмо апетит". І тому таку відповідь одержуємо найчастїйше на наш запит, позаяк цїлковито, чи лиш в части, утрата апетиту є одною з найперших признак надходячої недуги. Коли насилуємо себе і пробуємо привернути утрачений апетит, то тоді можемо числити на побіду. А на таке не можемо хиба найти лїпшого средства, як Американський Еліксір Гіркого Вина: він прочищує внутреностї, усуває всяку зіпсовану материю формуючу ся у них як також і повстаючі у них ґази. Се средство скріпляє орґани травленя і приневолює їх до травленя, здорового дїланя, а що найважнїйше, постійно удержує їх в тім станї.

В недугах утроби, жолудка, внутреностий і крови ви завсїгди повинні вибирати сей лїк, то є Американський Еліксір Гіркого Вина; він є неменче помічний в случаях нервозности, анемії, постійного болю голови, ревматизму та підчас всяких жіночих недуг. По всїх дрогеріях.

JOS. TRINER,
1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Сьмішне.

Занадто хитрий.

Жив раз дурний мужик, котрий мав корову. Ся давала йому денно 10 літрів молока. — Аж зблизались сьвята. Хитрунь нодумав: „Я її аж перед сьвятом здою, щоб мати нараз богато молока." І не доїв корову цілий місяць. Коли зблизило ся сьвято і він хотів корову доїти, то не видоїв ані каплї, бо вимя висохло. — За те всї дуже з його висьміювались і брали на збитки.

Сруль та Іван.

Іван: Слухай Срулю. Менї конечно треба 10 левів, позич менї тепер десятку, — а я в осени віддам 20 левів. Бігме!

Сруль: Ну-ню. Я може тобі пожічите 10 левів, але те дай менї кожушене в застав до осене.

Іван: Та най буде, але диви ся, щоби кожух віддав менї в осени.

Сруль: Ню, ню, Іван, те нї є ґешефтсман. Те міркуй собі Іване, що може в осене бути недобре літо, що може поле не вродить ся добре, — що а ти відки менї віддаш 20 левів. Я тобі буду сказати так: Тоту десятку, що я тобі тепер даю, ти віддай менї таки зараз назад, — ню — а в осени заплатиш лише десятку, тай тобі буде легше. Але кожух най у мене постоїть.

Іван: Бігме мудро кажеш! На маєш твою десятку назад, а десятку дам в осени.

Як я чув, то жид продав кожух, а що Іван не заплатив десятки то жид його пізвав до суду, заінтабулював ся на хаті, а Іван взяв в банку 50 левів, та заплатив довг. **і. с.**

Спосіб на злодія.

В одному селї вкрали уздечку. Шукали — шукали і ніяк не могли знайти злодія. І не велика воно штука та уздечка, а за серце бере, що не знайдеш злодія. Ось дзвінник і велїв збирати ся цілій громадї. Зійшли ся.

„А щож, чи всї тут?" питає ся дзвінник.

— „Всї!"

А дзвінник далї питає: „А і той тут, що уздечку вкрав?"

Злодій не видержав і вихопив ся та крикнув: „тут!" Зараз його і зловили.

Муж: „Ой жінко, не здужаю! Як би ти менї зварила пирогів... Та не вари сорок, бо не д'їм, а звари тридцять девять та великих... може че й подужав би"...

Жінка: Ой, старий! Як я молодою була то сорок пирогів з'їдала, а тепер хамелю, хамелю і ледви пятдесять умелю"...

ПАРОХІД „ЦАРЬ".

Цїнний додаток до Атлантицької Пасажирської фльоти.

За кілька місяців фльота Російсько-Американської Лінії (Східно-Азійської Пароплавної Ко.) побільшить ся о один прекрасний новий пароход. Сей корабель викінчує ся саме тепер в варстатах відомої шкотської фірми до будови кораблів, Barclay. Curle & Co., Whiteinhc, Glasgow. Його розміри: 425 ф. довжини, 53 ф. ширини і 32 ф. 5 ц. глубини. Як се буває на первоpядних пасажирських пароходах, корабель сей буде випосажений найновійшими улїпшенями для безпеченьства і вигоди пасажирів. Він буде розділений на девять непромакальних частий, з котрих три мож буде наповнити водою без пїякої небезпеки для корабля. Цїле осьвітленє буде електричне, у внутрі корабля будуть уміщені охолоджуючі машини, осібні ледівні, система парового огріваня і т. п. Буде також бездротний телеграф, підводна сиґналізація і т. д. і т. д. Машини, виготовлені висше названою фірмою, осібного двоширубового типу будуть гнати корабель зі скоростию 17 узлів, а помимо того колибанє парохода буде дуже незначне. Побічні машини, помпи і т. п. будуть також найлїпшого ґатунку. На тім кораблі буде 30 місць першої кляси, 266 другої і 1100 третої кляси. Каюти першої кляси, умивальні і ванни приміщені на верхній палубі з окремим входом до салї курців та до салї дамської, і відділені цїлковито від пасажирів нижчих кляс. Зовсїм новою методою розміщено кабіни другої кляси. Замість звичайного поміщеня на кінцях парохода, де найбільше колибанє, вони будуть находити ся на середині корабля, на головній полубі, що буде очевидно великим хісном для дотичних пасажирів. З особливою дбайливостию устроєно приміщеня для третої кляси. Пасажири будуть тут розміщені в ясних, теплих і повних воздуху переділках, з просторими столовими і відсьвіжуючими комнатами, по середині і на кінцях парохода. Всї переходи з одного місця у друге криті, а через те пасажири не матимуть ніяких клопотів в часї слоти або иншої негоди. Всї приміщеня построєні після артистичного змислу, а се дасть пасажирам повне вдоволенє. Взагалї, управа сего нового корабля доложила всїх сил, щоби підтримати се добре імя компанії, яким вона тїшить ся вже довший час як в Америцї так і в Европі. На скільки можна було довідати ся від дирекції компанії, сей новий пароплав буде носити імя „Царь".

Агенція корабельна і Банк
Братів Дайч

Посилаємо гроші
Продаємо шифкарти
Канцелярія адвокацко-нотаріальна.

Пишіть по цінник висилки гроший і розклад руху пароходів (шифів) або зголосіть ся до нас особисто, а ми залатодимо вам справу чесно і ретельно.

DEUTSCH BROS.
319 E. HOUSTON ST. NEW-YORK N.Y.

Михайло Угорчак, 204 WEST 148 ST., NEW YORK CITY.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

випожичає ріжні українські і иньші костюми на представленя і характеризує по низких цінах. Замовленя принимає що найменше на 8 днів перед представленєм.

Позір!

Подає ся до відома всім Русинам, що друкарню П. Шпікули перебрав п. Ганяк. Просить ся від тепер звертатись до него з друкарськими роботами, як: коверти на Різдво, тикети і инше. — Також портрети руських ґеніїв повинно ся замовляти тільки у свого чоловіка.

ГАНЯК, фотограф,
613 Carson Str., Pittsburg, Pa.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. Наука у вашій рідній мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяці; по її скінченю видаємо диплом. Адресувати:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Прошу звернути спеціяльну увагу на се моє оголошене!

Перворядна кравчиня, може одинока в цілім Чікаго, приймає всяку дамську роботу по умірковаyій ціні. Тому Русинки повинні удавати ся тілько до Русинки.

1—4 З поважанєм
КЛЯВДІЯ ГАЄВИЧ
2255 OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Російсько-Американська Лінія

ОДИНОКА ЛІНІЯ БЕЗ ПЕРЕСІДАНЯ
— МІЖ РОСІЄЮ І АМЕРИКОЮ. —

8½ дня до Ротердаму, 11½ дня до Лібави.

„ЛІТУАНІЯ" — 13-го січня 1912
„ЕСТОНІЯ" — 20-го січня 1912

III кляса $31.00	III кляса $33.00
II кляса $45.00	II кляса $47.00
I кляса $52.00	I кляса $62.00

По близші подробиці просить ся звертати до наших агентів або до головного заступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

VICTOR

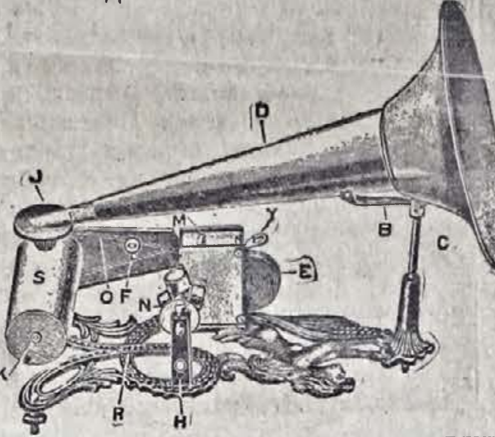
Фонографи на легкі сплати!

Кождий чоловік знає, що Victor-а говорячая машина є найліпшим фонографом на сьвіті. Продаємо всюди по Америці на тижневі сплати по 50 центів і $1.00 після найтаншої ціни фабричної. Ми одержали 500 нових руських рекордів плит по 65 і 75 центів. Моє імя є найліпшою порукою, що кождий купуючий буде вдоволений. Пишіть до нас по ілюстрований катальоґ, який висилаємо даром. Відворено в неділю і вечерами.

SAUL BIRNS
117 SECOND AVE. & cor. 7-th STREET,
Dept. Ruskij, NEW YORK, N. Y.

VICTOR

Надзвичайна спосібність!

Дармо!

Купіть у нас за $6.00 найліпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з слідуючих предметів: 1. Найновійший імпортований **фоноґраф** з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає гарно й виразно усяку музику і пісні. Кождий може мати в своїм мешканю концерт 2. Краска **гармонія** з славної німецької фабрики з нотами і вказівками. 3. Гарний столовий, нікльований **годинник** з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4. Грубо волочений дамський або мужеський **зиґарок**. 5. **Столовий сервіс** в краснім пуделку: 6 ножів, 6 вилок, 6 великих і 6 малих ложок, 1 ніж до масла і 1 ложочка до цукру. — За наш презент хочемо, аби Ви поручали нашу фірму Вашим знакомим. Пришліть нам на задаток 50 центів марками, а ми зашлемо Вам 40 пуделок тютюну 4 ох родів за $6.00 і вибраний Вами презент. Решту $5.50 заплатите по відібраню товару. Кому сей товар не подобає ся, може його не приняти. — З Канади і инших країв просить ся присилати 6.00 долярів відразу.

English Asiatic Tobacco Co., Dept. Л.,
115 E. 7th Str., New York City.

Григорій Кунашевський
Член Р. Н. Союза.

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ.

ТЕЛЕФОН: Nr. 887. Orchard.

ОДИНОКА РУСЬКА АГЕНЦІЯ ШИФКАРТОВА В НЮ ЙОРКУ.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас відїхати до Старого Краю найменшим коштом на добрих, поспішних шифах на Гамбурґ, Бремен, Ротердам і Антверпен.

Живучим подальше від Ню Йорку, завчасу замовляємо місця на шифах, як і наші аґенти встрічають пасажирів на станціях (depot) в Ню Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх баґажі і пічлїґ.

ВИСИЛАЮ ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА, скоро, точно і тано. Міняю гроші на старокраєві, на американські після найнизшого курсу.

КРАЯНИ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до добре знаного, авторизованого аґента і високо кавційованої Руської Аґенції в Ню Йорку. Хто має замір їхати до старого краю, або спровадити кого до Америки, нехай удасть ся до мене, я всім ручу за найліпшу услугу. Прошу Пов. Членів Р. Н. Союза звернути на се увагу.

Удавайте ся особисто, листовно або по телефоні до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Новий вибір русько-українських рекордів.

Ґрамофони

продаємо на сплати; рекорди в мовах: русько-українській, польській і инших.

Депозит $5.00 принесе до Вашої хати 20-долярову говорячу машину разом з 12-ма кусниками пісень, вальсів ітд.

У власнім інтересі Вп. Купуючих так місцевих як і з околиці, радимо, перед закупном якогобудь ґрамофона, зайти ласкаво до нашого складу і оглянути наші говорячі машини; се зовсім не обовязує нікого до купна.

Як Вас інтересують золоті ювилерські вироби, посідаючі повну ґаранцію, то зажадайте спеціяльного катальоґа з 150 річами, як кишонковими і стінними годинниками, будильниками, бранзолетами, ковтками та иншими ювилерськими річами.

Наш склад є отворений кождого дня до 9-ої години вечером а в неділї цїлий день.

Катальоґ висилає ся даром.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO. DEPT. T. 131 E. 7th STREET NEW YORK, N. Y.

Позахатні робітники.

Робітники, виставлені на холод і вохкість, уникнуть докучливих болів ревматизму і невральґії, уживаючи д-ра Ріхтера „Pain Expeller-у" в хвилї, коли почують перші кольки (ломаня).

Сей лік має запевнену постійну славу від 43 літ. Уживають його скрізь по цілім сьвіті, а дітати його можна у всіх друґсторах Злучених Держав по 25 і 50 центів за фляшку.

Уживайте його також в случаях напруженя мускулів, звихнень, болів в суставах, в боці і в грудях, болю зубів, уший і жолудкових корчів.

Повне поученє в рускім язиці находить ся в кождій коробці.

Будьте уважні і вистерігайте ся численних наслідувань. Правдивий Pain Expeller находить ся тільки в такій коробці, яка тут представлена на образку.

Сей лїк виробляють

F. Ad. Richter & Co.
213—215 Pearl Str., New York City

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00.

Надвишка і нерозділені зиски $100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта. Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около **$500.000.00.**

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Петро Ярема

5— **РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

випожичає карети на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

R. J. GLICK Агент асекураційний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
(15—30)
SHAMOKIN, PA.

Ім. з 17 камінями

Желізничий годинник

для мущин і жінок, накручує ся без ключика, поволочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно на спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим прівилейом, що кождий може його оглянути, і если єму не подобає ся — то тодї не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволочений ланьцушок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

В першій русько-американській

РИЗНИЦІ

в Шенандоа, Па.

можна дістати

всї церковні і братські річи.

Всякі замовленя принимаєсь і після желаня виготовляєсь.

Принимає ся також старі річи до направи.

Сьвітло церковне найлїпшої якости.

Церковні книги ріжної величини як також всякі молитвенники в ріжних цїнах.

Ризниця має на складі бляньети метрик уродженъ, вінчань і усопших. — 100 за 95 цнт.

На жаданє висилає ся цїнник.

Пишіть на адресу:

RYZNICIA, 114 S. Chestnut Str., SHENANDOAH, PA.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сиріські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Бучак, уряди. банк.

Найвисше забезпечене $100,000.00

НАЙНИЗШІ ЦІНИ.

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся аґентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його заруки? Відвічальний Аґент і банкир складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до перехованя, чи переслання до старого краю, попереду переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я вложив в державній касі як заруку для вас **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.**

Тому тямте, що треба уникати непевних банкирів. До ваших послуг є старий, опитний Аґент, який висилає 100 корон за $20.43, 200 корон за $40.85, 500 корон за $102.00, 1000 корон за $204.00. Продає шифкарти до Европи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагоджує військові справи, а усе то робить

— дешево, совісно і точно. —

Пишіть по подробиці курсу і ціни шифкарт.

Відповідаю відворотною почтою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

НАЙНИЗШІ ЦІНИ.

Найвисше забезпечене $100,000.00